

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА

підготовки бакалавр

Силабус освітнього компонента «Основи лідерства» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробник: Сушик Н. С., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:
С.Ю.)

(проф. Чернета

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення
А.М.)

(доц. Колосок

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», ІІ0 «Соціальна робота та консультування», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», «Соціальне забезпечення» бакалавр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 2 курс
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
Консультації 10 год.		
Форма контролю залік		
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові Сушик Наталія Степанівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація (тел.: 0677852095)

email: nataliasushyk@gmail.com

Дні занять (згідно розкладу) <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Основи лідерства» відноситься до циклу вибіркового освітніх компонентів підготовки бакалавра, галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», спеціальності ІІ0 «Соціальна робота та консультування», за освітньо-професійними програмами «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», «Соціальне забезпечення», спрямований на формування лідерської компетентності бакалаврів з соціальної роботи та консультування.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи лідерства» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Основи лідерства» є сформувати лідерську компетентність бакалаврів з соціальної роботи та консультування.

Завданнями освітнього компонента «Основи лідерства» є сформувати здатність:

1) ефективно виконувати ролі, функції лідера, співпрацювати з партнерами у професійних групі, команді, колективі, організації, об'єднанні;

2) визначити спільну мету, завдання, зміст діяльності, мотивувати, об'єднати, організувати учасників процесу для досягнення ефективних, оптимальних результатів;

3) діяти соціально відповідально в усіх професійних ситуаціях;

4) проявити особистісні якості лідера (гідність, цілеспрямованість, відповідальність, справедливість, толерантність, креативність, ініціативність, активність, організованість, самостійність, наполегливість, працездатність, комунікабельність, емоційна врівноваженість, тактовність та інші) у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки освітнього компонента «Основи лідерства» з технологіями соціального виховання особистості.

3. Soft skills: креативність; гнучкість, швидка адаптація до змін; вміння прогнозувати; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді та ін.

Під час вивчення *вибіркового освітнього компонента «Основи лідерства»* здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здобудуть:

- 1) здатність генерувати інноваційні, креативні ідеї;
- 2) здатність до критичного мислення, аналізу, прогнозування;
- 3) здатність приймати обґрунтовані рішення;
- 4) здатність працювати в команді;
- 5) здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, управляти різнобічною комунікацією в професійній діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Структура освітнього компонента «Основи лідерства» для здобувачів освіти денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. занят.	Сам. роб.	Консультації	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Лідерська компетентність бакалаврів з соціальної роботи та консультування						
Тема 1. Група як об'єкт і суб'єкт лідерства	26	2	2	20	2	ІР/ДС/ 5 балів
Тема 2. Лідерство як соціально-психологічний феномен	26	2	2	20	2	ІР/ ДС/ 5 балів
Тема 3. Теорії та стилі лідерства	26	2	2	20	2	ІР/ ДС/ 5 балів
Тема 4. Формування компетентностей лідера у реалізації технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку	35	2	6	25	2	ІР/ ДС/ 15 балів
Тема 5. Формування компетентностей лідера у реалізації технології соціально-фінансової освіти й виховання дітей юнацького віку «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо»	37	2	8	25	2	ІР/ ДС/ 20 балів
Разом за модулем	150	10	20	110	10	50
Види поточних робіт						Бали
Контрольна робота						50/Т
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: 1 дистанційна платформа *Moodle* – може застосовуватися для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі згідно з Положенням про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі

Українки, Положенням про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказами ректора.

2 Форма контролю*: IP – індивідуальна робота, ДС – дискусія, КР – контрольна робота, Т – тести.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1. Здобувачам освіти потрібно розробити презентації згідно з планами практичних занять до теми 1–5 на основі рекомендованої літератури та інтернет-ресурсів [9].

Тема 1. Група як об'єкт і суб'єкт лідерства

Здобувачам освіти потрібно провести **самодіагностику** індивідуального потенціалу особистості лідера з використанням таких методик:

1. Методика діагностики основних тенденцій поведінки в реальній групі та уявлень про себе «Q-сортування» (В. Стефансон) [1, с. 31–35].

2. Методика «Діагностика комунікативних і організаторських схильностей (КОС-2)» [1, с. 81–85].

3. Методика «Оцінка рівня комунікабельності» (В. Ряховський) [1, с. 101–104].

4. Методика «Тест на оцінку самоконтролю в спілкуванні (М. Снайдер)» [1, с. 98–99].

5. Методика «Визначення рівня емоційного інтелекту (Н. Холл)» [1, с. 35–39].

6. Методика «Тест «Стійкість до стресу» [1, с. 100–101].

7. Методика «Опитувальник «Стратегії додання стресових ситуацій» (С. Хобфолл, адаптація Н. Водоп'янової та О. Старченкової)» [1, с. 86–92].

Рекомендована література та Інтернет-ресурси для виконання завдання

1. Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. Київ : ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735409/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf>

Тема 2. Лідерство як соціально-психологічний феномен

Здобувачам освіти потрібно провести **самодіагностику** індивідуального потенціалу особистості лідера з використанням таких методик:

1. Методика «Діагностика лідерських здібностей (Є. Жаріков, Є. Крушельницький)» [1, с. 21–29].

2. Методика «Потенціал лідера» [1, с. 41–44].

3. Методика «Самооцінка лідерства» [1, с. 44–45].

4. Методика «Тест «Я – Лідер» (А. Лутошкін)» [1, с. 54–57].

5. Методика «Шкала самоефективності (Р. Шварцер та М. Єрусалем)» [1, с. 29–30].

Рекомендована література та Інтернет-ресурси для виконання завдання

1. Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. Київ : ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735409/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf>

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735409/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf>

Тема 3. Теорії та стилі лідерства

1. Здобувачам освіти потрібно провести **самодіагностику** індивідуального потенціалу особистості лідера з використанням таких методик:

1. Методика «Ефективність лідерства (Р. Немов)» [1, с. 46–49].
2. Методика «Опитувальник «Тип лідера» (М. Белбін, адаптація Л. Кирилюк та В. Величко)» [1, с. 49–54].
3. Методика оцінки стилю керівництва (О. Козловська, А. Романюк, В. Урунський) [1, с. 57–63].
4. Методика «Самооцінка стилю управління» [1, с. 64–67].
5. Методика «Діагностика схильності до певного стилю управління (Є. Ільїн)» [1, с. 67–72].

Рекомендована література та Інтернет-ресурси для виконання завдання

1. Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. Київ : ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735409/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf>

Тема 4. Формування компетентностей лідера у реалізації технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку

Здобувачам освіти потрібно розробити презентацію структури, змісту тренінгових занять технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку з метою формування компетентностей лідера: 1) правової; 2) комунікативної; 3) життєвої; 4) соціальної [1; 2].

Модуль 1. Права та обов'язки

- Заняття 1. Права людини та дитини
- Заняття 2. Як захистити свої права
- Заняття 3. Негативні соціальні явища та їх подолання
- Заняття 4. Ти і закон
- Заняття 5. Ти і поліція

Модуль 2. Сприйняття різноманітності – основа толерантності

- Заняття 1. Основи толерантності
- Заняття 2. Успішне спілкування для побудови успішних стосунків
- Заняття 3. Успішне спілкування для побудови успішних стосунків
- Заняття 4. Вчимося розуміти та поважати інших
- Заняття 5. Усі ми різні – всі ми особливі
- Заняття 6. Гендерна рівність
- Заняття 7. Толерантність до себе та до оточуючих

Модуль 3. Побудова позитивної життєвої перспективи

- Заняття 1. Від мрій до дій!
- Заняття 2. Самопізнання
- Заняття 3. Формування позитивного ставлення до себе
- Заняття 4. Розвиток необхідних життєвих навичок

- Заняття 5. Вчимося робити вибір
- Заняття 6. Постановка цілей
- Заняття 7. Самомотивація та підтримка
- Заняття 8. Вчимося долати труднощі

Модуль 4. Лідерство та активна життєва позиція

- Заняття 1. Лідер та лідерські якості
- Заняття 2. Чи лідер я?
- Заняття 3. Як зростити в собі лідера?
- Заняття 4. Розвиваємо лідерські якості
- Заняття 5. Імідж лідера
- Заняття 6. Лідер та його команда
- Заняття 7. Лідер – ініціатор позитивних змін у житті громади
- Заняття 8. Лідер – організатор волонтерської діяльності

Рекомендована література та Інтернет-ресурси для виконання завдання

1. «Будуємо майбутнє разом»: програма профілактики конфліктів та правопорушень серед учнівської молоді : навч.-метод. посіб. / Л. В. Зуб, Т. Л. Лях, Л. А. Мельник та ін.; за ред. Т. В. Журавель, М. А. Снітко. Київ : ТОВ «ОБНОВА КОМПАНІ», 2016. 298 с. URL:

http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16977/1/Zhuravel_Liakh_Snitko_BMR_KSPSR_IL.pdf

2. Сушик Н. Компетентнісний підхід у реалізації технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку. *Humanitas*. Луцьк, 2021. Вип. 2. С. 58–62. URL:

<http://www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/article/view/46/36>

Тема 5. Формування компетентностей лідера у реалізації технології соціально-фінансової освіти й виховання дітей юнацького віку «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо»

Здобувачам освіти потрібно розробити презентацію структури, змісту тренінгових занять технології соціально-фінансової освіти й виховання «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо» з метою формування компетентностей лідера: 1) життєвої; 2) економічної; 3) правової; 4) соціальної.

Модуль 1. Особистісне розуміння (5 занять) [2, с. 10–35]

Тема 1.1. Ласкаво просимо в програму соціально-фінансової освіти й виховання «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо»

- Тема 1.2. Я і мої мрії
- Тема 1.3. Мої бажання й можливості
- Тема 1.4. Моя сім'я
- Тема 1.5. Мої друзі

Модуль 2. Права та обов'язки (3 заняття) [2, с. 36–68]

- Тема 2.1. Маю права, виконую обов'язки (заняття 1)
- Тема 2.1. Маю права, виконую обов'язки (заняття 2)
- Тема 2.2. Світ дитячої праці

Модуль 3. Збереження/заощадження та витрати (5 занять) [2, с. 69–119]

- Тема 3.1. Гроші та добробут (заняття 1)
- Тема 3.1. Гроші та добробут (заняття 2)
- Тема 3.2. Вчимося робити заощадження (заняття 1)
- Тема 3.2. Вчимося робити заощадження (заняття 2)
- Тема 3.3. Вчимося витратити (заняття 1)
- Тема 3.3. Вчимося витратити (заняття 2)
- Тема 3.4. Способи зберігання заощаджень і фінансові організації й установи
- Тема 3.5. Позики та кредити

Модуль 4. Планування і постановка фінансових цілей (4 заняття) [2, с. 120–139]

Тема 4.1. Управління власним часом як елемент планування життєдіяльності

Тема 4.2. Як поставити фінансові цілі?

Тема 4.3. Як скласти бюджет?

Тема 4.4. Ощадна книжка: контролюємо надходження та витрати

Модуль 5. Соціальні й фінансові ініціативи (10 занять) [2, с. 140–189]

Тема 5.1. Моя країна

Тема 5.2. Моя громада

Тема 5.3. Виникнення ідей і їх організація. «Мозковий штурм» та «діаграма ідей» (логічна карта)

Тема 5.3. Виникнення ідей та їх організація.

Метод SWOT-аналізу

Тема 5.4. Вияв молоддю соціальних і фінансових ініціатив.

Як організувати та провести дебати (заняття 1)

Тема 5.4. Вияв молоддю соціальних і фінансових ініціатив.

Організація заходу зі збору коштів та засобів для вирішення соціальних проблем (заняття 2)

Тема 5.5. Розроблення та представлення соціального чи фінансового проекту як вияву ініціативи щодо покращення ситуації в місцевій громаді

Рекомендована література та інтернет-ресурси для виконання завдання

1. Sushyk Nataliia. Competent approach to realization of technology of social education of personality. – Компетентнісний підхід у реалізації технологій соціального виховання особистості. Innovative Approaches to Ensuring the Quality of Education, Scientific Research and Technological Processes: monograph / edited by Magdalena Gawron-Łapuszek, Yana Suchukova. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2021. P. 903–906. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/3ae54f97de8a1480cfb229660e616f25.pdf>

2. Творимо майбутнє відповідально й ощадливо: програма соціально-фінансової освіти й виховання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів: метод. посіб. / автори-упорядники: В. С. Петрович, Т. П. Цюман, Т. П. Авельцева, В. В. Молочний; за заг. ред. В. С. Петровича. Київ: ФОП Буря О. Д., 2014. 192 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pozashkilna/Posibnyk_Tvorimo-maibutne.pdf

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Основи лідерства» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Основи лідерства» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – **100 балів**. Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема, опитування, інформаційні повідомлення з демонстрацією презентацій Power Point, участь у дискусіях, рецензування презентацій, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях

здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 100.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі

(темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Залік проводиться у вигляді письмового тестування. Здобувачам освіти пропонується 100 тестових завдань (правильна відповідь оцінюється один бал). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Види тестових завдань – з вибором однієї правильної відповіді.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на залік.

Програма заліку затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання заліку проводиться згідно з розкладом. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до заліку з освітнього компонента «Основи лідерства»

1. Сутність і класифікація малих груп.
2. Кількісний і якісний складник малих груп.
3. Рольова структура малої групи.
4. Динаміка формування малих груп.
5. Мета групи.
6. Цінності та норми групи.
7. Згуртованість групи.
8. Етапи розвитку групи.
9. Добровільність членства в групі.
10. Соціально-психологічна атмосфера в групі.
11. Груповий тиск і типи поведінки особистості.
12. Особистий вплив на групу.
13. Алгоритм прийняття рішення в групі.
14. Етапи формування колективу як виду малої групи.
15. Сутність, види лідерства.
16. Сутність, ознаки лідерів.
17. Функції лідерів.
18. Типи лідерів.
19. Сутність, структура, зміст лідерських якостей особистості.
20. Ефективність лідерів.
21. Імідж лідерів.
22. Теорії лідерства.
23. Сутність і фактори формування стилю лідерства.
24. Класифікації стилів керівництва і лідерства.
25. Ефективне керівництво і лідерство.
26. Сутність, структура, зміст, етапи формування компетентностей лідера.
27. Мета, завдання технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку.
28. Характеристика технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку на основі компетентнісного підходу.
29. Умови ефективної реалізації технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку.
30. Тренінг – форма соціального виховання особистості.
31. Методи соціального виховання особистості.
32. Мета, завдання технології соціально-фінансової освіти й виховання дітей юнацького віку «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо».

33. Характеристика технології соціально-фінансової освіти й виховання дітей юнацького віку «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо».

34. Етапи упровадження технології соціально-фінансової освіти й виховання дітей юнацького віку «Творимо майбутнє відповідально й ощадливо».

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять з освітнього компонента «Основи лідерства»

5 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, творчо, науково обґрунтовано, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на лабораторному занятті.

4 бали – оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, науково обґрунтовано, самостійно та аргументовано його викладає, розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на лабораторному занятті.

3 бали – оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на лабораторному занятті.

2 бали – оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

1 бал – оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Таблиця 5

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Основи лідерства» для денної форми здобуття освіти, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
----------------	---------------------

90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Martyniuk A., Sushyk N., Kovalchuk O., Lobanova S., Kovalchuk V., Dolozhevsk L. Driving Organizational Leadership in Higher Education: Leveraging Innovative Teaching and IT-Communication Technologies for Digital Transformation. *International Journal of Organizational Leadership*. 2025. Volume 14 (First Special Issue 2025). P. 394-412. URL: https://ijol.cikd.ca/article_60828.html

2. Sushyk N. Competent approach to realization of technology of social education of personality. *Innovative Approaches to Ensuring the Quality of Education, Scientific Research and Technological Processes* : monograph / edited by Magdalena Gawron-Łapuszek, Yana Suchukova. Katowice : Publishing House of University of Technology, 2021. P. 893–916, 1219.

3. Коқун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. Київ : ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735409/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9.pdf>

4. Мулфейт Ян. Позитивне лідерство. Як енергія і щастя надихають ефективну команду / Ян Мулфейт, Меліна Кості ; [пер. з англ. О. Брагіної]. Харків : Віват, 2022. 413 с.

5. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 590 с.

6. Сушик Н. С. Теоретичні основи формування лідерських якостей учнівської молоді. *Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки: [зб. наук. праць]*. Сер.: Педагогічні науки. Луцьк, 2013. № 7 (256). С. 110–115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2013_7_26

7. Сушик Н., Омельчук Т. Сутність, структура, складники лідерської компетентності викладачів закладів вищої освіти. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір* : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (01-03 червня 2023 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк, 2023. С. 174–177.

8. Сушик Н. С. Компетентнісний підхід у реалізації технології соціального виховання «Будуємо майбутнє разом» дітей підліткового та юнацького віку. *Humanitas*. Луцьк, 2021. Вип. 2. С. 58–62. URL: <http://www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/article/view/46/36>

9. Сушик Н. С. Компетентнісний підхід у реалізації технології соціального виховання «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» дітей підліткового та юнацького віку. *Нова педагогічна думка*. Рівне, 2020. № 2 (102). С. 161–167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2020_2_37

10. Сушик Н. С. Лідерство в освітній діяльності : електронний курс освітнього компонента. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2497>
11. Сушик Н. С. Сутність лідерської компетентності соціальних менеджерів. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір* : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (27–29 травня 2021 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 57–60.
12. Сушик Н. С. Технології соціального виховання особистості: електронний курс освітнього компонента. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1545> (Рекомендовано до використання в освітньому процесі науково-методичною радою ВНУ імені Лесі Українки, протокол № 10 від 21.06.2022 р.).